

Det regionala utvecklingsarbetet i Skåne 2024

Förord

Det är med extra stor stolthet som Region Skåne överlämnar redovisning av det regionala utvecklingsarbetet för 2024. Detta år markerar 25 års erfarenhet av flernivåsamverkan, strategiska insatser, konkreta resultat och lärande mellan aktörer inom ramen för Region Skånes regionala utvecklingsansvar.

Det är Region Skånes önskan att med denna redovisning berätta om hur det skånska arbetet bidragit till såväl Skånes som Sveriges och Europas utveckling. Redovisningen kompletterar, på regional nivå, Region Skånes egen årsredovisning och den årliga uppföljningen "Hur har det gått i Skåne? (HUGÅ)".

Under 2024 har Region Skåne sett över den regionala utvecklingsstrategin (RUS) med hjälp av en parlamentarisk grupp. Den 3 december 2024 fastställde regionfullmäktige en ny RUS (bilaga 1), den sjätte i ordningen men i ett nytt format som beskriver strategiska områden, tvärgående perspektiv och ett samverkanssystem för att möta samhällsutmaningarna.

En av de viktigaste kraftsamlingarna under 2024 har varit Skånes effektkommission med aktörer som Länsstyrelsen Skåne och energiföretagen. Det finns stora utmaningar med energisystemet i Skåne. På vissa platser i Skåne kan det vara svårt för existerande företag att expandera eller nya företag att etablera sig, då man inte kan få koppla upp sig eller utöka sitt uttag från elsystemet, på grund av brist i överföringskapaciteten. Dessutom ligger Skåne i elområde 4 vilket har betydligt högre priser än övriga landet, då man är starkt påverkad av europeiska prisnivåer. Fortsätter denna utveckling så kan Skånes möjligheter till hållbar utveckling hämmas, samt en nödvändig energiomställning med en ökad grad av elektrifiering för att möta klimatutmaningen omöjliggöras.

Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd

1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom detta område har genomförts.

Förutsättningar för likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i Skåne skapas utifrån flera strategier och samverkansplattformar. Regionplan för Skåne 2022–2040 är en central strategi i detta.

Regionplanen ger kommunerna vägledande riktlinjer för översiktsplanering och belyser länets territoriella förutsättningar och potential. De fyra tematiska områdena i planen – bebyggelseutveckling, transporter, grönstruktur och teknisk infrastruktur – bidrar till att utveckla bostadsförsörjning, stimulera näringslivet och främja hållbart resande.

Att utveckla och dra nytta av den flerkärniga ortstrukturen är sedan länge viktiga utgångspunkter för den regionala planeringen i Skåne. I strukturkartan identifieras tillväxtmotorer, regionala kärnor och strategiska noder. De utgörs av viktiga orter ur ett regionalt och funktionellt perspektiv. Genom att öka förståelsen för det ömsesidiga beroendet kan Skåne skapa en utveckling där alla delar stärks utifrån sina kvaliteter.

Det behövs en kraftsamling för att stärka Skånes större städer som tillväxtmotorer för att öka hela regionens konkurrenskraft, både nationellt och internationellt. Arbetsplatser, bostäder och handel måste främst utvecklas i kollektivtrafiknära lägen för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbets- och bostadsregion och samtidigt hushålla med värdefulla skånska resurser.

Regionplanen understryker serviceorters betydelse för en levande landsbygd i Skåne. I regionplanen lyfts begreppet strategiska noder, som används för att synliggöra mindre orter som är betydelsefulla ur ett regionalt och funktionellt perspektiv. Region Skåne har inget separat dokument som utgör regionalt serviceprogram. I stället utgör delar av regionplanen samma funktion som delar av ett serviceprogram.

Insatserna inom ramen för regionplanen riktar sig främst till de skånska kommunerna och delregionala samarbeten, men omfattar även Länsstyrelsen Skåne, andra statliga myndigheter, lärosäten, idéburen sektor, folkbildningen, arbetsmarknadens parter och näringslivet.

1.2 Beskriv hur ni inom detta område har arbetat med att integrera ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet för att möta samhällsutmaningarna.

Regionplanen följer Agenda 2030:s mål för hållbar utveckling. Planeringsprinciperna, som ska ses som stödet till kommunerna i den efterföljande planeringen, kopplar direkt an till delmål i Agenda 2030 och följs upp därefter. Genom strategisk planering vill Region Skåne skapa möjligheter till boende, arbete och välfärd. Bebyggelsen i regionen ska vara resurseffektiv, hållbar och bidra till ekonomisk och kulturell utveckling, samtidigt som den anpassas för att minimera klimatpåverkan. Planen strävar efter att

balansera miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter av hållbarhet, och dess aktiviteter stöder flera av de globala hållbarhetsmålen.

Projektet JÄMBO är ett mångårigt projekt finansierat av FORES som genomförs i samarbete med Malmö Universitet, Göteborgsregionen och Göteborgs stad. Syftet är att ta ett helhetsgrepp kring frågan om socialt hållbar bostadsförsörjning. Projektet testar och utvärderar innovativa ansatser på regional, kommunal och lokal nivå under paraplyet jämlik tillgång till boende och livsmiljöer.

Region Skåne stärker jämställdhetsperspektivet i det regionala utvecklingsarbetet med hjälp av Jämställd utveckling Skåne (JUS). Under 2024 har ett bidrag avsatts för att stödja strategisk verksamhet, där JUS spelar en viktig roll i nätverk, insatser och projektutveckling för jämställdhet.

1.3 Beskriv hur ni har beaktat olika territoriella perspektiv i arbetet inom detta område.

Regionplanen identifierar ortstruktur, grönstruktur och transportinfrastruktur som tre huvudsakliga fysiska strukturer som bär upp länets flerkärnighet. Region Skåne vill stärka Skånes flerkärnighet och främja samspelet mellan stad och land. Genom att utveckla tillgängligheten vill Region Skåne skapa en mer hållbar flerkärnighet. Dessutom är regionplanen en strategisk utgångspunkt för gestaltad livsmiljö vilket möjliggör en tydligare koppling mellan territoriell och demokratisk utveckling.

Territoriella utmaningar utgörs bland annat av utveckling av strategiska noder, förtätning och tillskapande av en större mångfald av rekreativa och hälsofrämjande livsmiljöer på fler platser i länet.

Region Skåne vill stärka flerkärnigheten för att även åstadkomma fler interregionala och internationella funktionella samband. Samarbetsstudien om funktionella samband, inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige (RSS), är ett fortsatt viktigt kunskapsunderlag i arbetet. I Regionsamverkan Sydsverige ingår Region Blekinge, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Skåne

Genom att verka för en starkt gemensam arbetsmarknads-, bostads- och utbildningsregion med Danmark ökar möjligheterna för invånarna att ta tillvara de samlade möjligheterna i Nordens största gemensamma arbetsmarknad. Region Skåne har under året fortsatt arbeta för att utveckla den gränsregionala potentialen tillsammans med andra regioner och kommuner i samarbetsorganet Greater Copenhagen Committee.

1.4 Beskriv vilka prestationer ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål prestationerna bidrar till.

Under hösten 2023 och våren 2024 genomförde Region Skåne en analysstudie av sjukvårdens rumsliga dimension i Skåne. Skånes geografiska vårdstruktur kartlades utifrån ortsstrukturer i regionplanen. Insatsen ger förutsättningar att fördjupa sjukvårdsperspektivet i nästa version av regionplanen.

Under 2024 genomfördes en kartläggning av jordbruksmarken och vad den används till. Analysen gjordes med en tillbakablick på tjugo år och en framtidsanalys på uppemot 100 år. De framtagna kunskapsunderlagen har bidragit till en bättre förståelse för varför marken tas i anspråk till annat än jordbruk, vilka faktorer som driver exploatering av marken och var i Skåne denna exploatering sker samt att ge ökad kunskap om framtida markanspråk på jordbruksmark.

Vattenbalans av ytvatten i Skåne är ett samverkansprojekt med Sydsvatten. Syftet är att hitta en enkel och billig teknik för att kunna övervaka mängden tillgängligt ytvatten i Skåne. Målet är att kunna beräkna vattenbalans, hur mycket yt- och grundvatten som finns utifrån ett avrinningsområde. Därefter tas vattenbudget fram för samtliga aktörers vattenförbrukning inom ett avrinningsområde. En vattenbudget blir ett verktyg för att planera samhället bättre. Mätningar från flera digitala vattennivåmätare i skånska sjöar är insamlad. Denna data ska nu kalibreras mot en satellit i syfte att kunna nyttja satellitdata för beräkningar.

Under 2024 gjordes en analys över hur tillgången med kollektivtrafik till natur och rekreation ser ut i Skåne. För jämlika möjligheter till boende, arbete och välfärd måste invånarna i Skåne enkelt kunna besöka natur och kulturlandskapet för rekreation och friluftsliv. Analysen är tätt kopplad till flera hälsofrämjande insatser samt underlag för ökad kollektivtrafikplanering.

Region Skåne satsar på hälsofrämjande insatser bland annat genom projektet "Sätt Skåne i rörelse". Inom ramen för projektet samarbetar Region Skåne med kommuner, idéburen sektor, Lunds och Malmös universitet, Länsstyrelsen Skåne och Folkhälsomyndigheten. Genom olika bidrag har cirka 60 000 barn fått rörelse, kulturellt utövande, gemenskap och inflytande. Ett nätverk mot psykisk ohälsa engagerar 29 idéburna organisationer och har fått drygt 208 000 barn och unga i rörelse. "Sätt Skåne i rörelse" har nått 26 000 barn på 137 skolor. Avtal med idéburna organisationer så som BRIS och RF-SISU har slutits med syftet att de långsiktigt ska agera för psykisk hälsa hos barn och unga. RF-SISU riktar sig även till samhällets äldre. Ett nätverk mot ofrivillig ensamhet engagerar 120 personer.

Under 2024 har Region Skåne ingått en ny överenskommelse om Idéburen Offentligt Partnerskap med NÄTVERKET Idéburen Sektor Skåne 2025–2028 för att stärka relationer och samverka med idéburen och offentlig sektor i Skåne på lokal och regional nivå.

Region Skåne har under 2024 beslutat om 2 mnkr investeringsstöd och 1,3 mnkr driftstöd till lanthandlare och butiker, vilket hjälper till att bevara en levande landsbygd och säkerställa tillgången till viktiga varor och tjänster. Dessa insatser har varit viktiga

för att hantera ekonomiska utmaningar och förändrade konsumentbeteenden, samt för att upprätthålla en stabil och tillgänglig service för alla invånare i regionen.

Region Skåne har under 2024 arbetat för att öka välfärden genom digitalisering med fokus på AI, digital tillgänglighet och öppna data i samarbete med olika parter. Region Skåne har fastställt en egen AI-strategi och deltagit i AI Swedens projekt för digitala assistenter. AI-Sweden Syd, i partnerskap med AI Sweden och Innovation Skåne har under året erbjudit utbildningar och stöd till kommuner. En policy för AI-assistenter har utvecklats med skånska kommuner. För att stärka medborgarnas digitala förmåga finansierar Region Skåne Digidels verksamhet. Ett nytt fält inom digitaliseringen är innovativ luftmobilitet (IAM). Region Skåne har under 2024 undersökt förutsättningarna för IAM i Skåne genom en omfattande dialogprocess i samverkan med RISE.

Prestationerna bidrar till de sex visionsmålen i den regionala utvecklingsstrategin Det Öppna Skåne 2030 som, tillsammans med den regionala utvecklingsnämndens prioriteringar, har varit styrande för arbetet under 2024.

- 1.5 Om möjligt, beskriv vilka effekter ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål effekterna bidrar till. Ange om ni baserar resultatbeskrivningen på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.

Effekter av regional fysisk planering och insatser som är kopplade till det syns ofta först på lång sikt, men de projekt och samarbeten som lyfts i föregående avsnitt bereder vägen för just den eftersträlvade hållbara regionala utvecklingen.

Ökad kunskap om Skånes jordbruksmark ur ett regionalt perspektiv bidrar till ökad medvetenhet om betydelsen av Skånes jordbruksmark och att fler perspektiv kan tas in i planeringsprocessen i beslut om markanspråk.

Initierade samarbeten och förslag för kommuner och fastighetsbolag bidrar till en hälsofrämjande samhällsplanering i systemet. Dessutom undersöks möjligheten till exempelvis mellankommunal användning av idrottsanläggningar för att främja fysisk aktivitet, med förslag på finansieringsmodeller för fritidsaktiviteter.

De etablerade nätverken och utbetalda stöden ger ringar på vattnet inom de områden där samverkansparterna agerar, effekterna omfattar: bättre levnadsvanor, psykiskt välbefinnande och funktionsförmåga för alla oberoende av kön, etnicitet, religion, funktionsvariation och ålder. Det finns en ökad förståelse och därmed effektivare samverkan på bred front inom det hälsofrämjande och förebyggande området samt en god omvärldsbevakning och nationellt utbyte av kunskap och erfarenheter.

Gällande grönstruktur och tillgången till rekreation är en effekt att Region Skåne med detta kunskapsunderlag om utbud och behov av kollektivtrafik till natur- och rekreationsområden i Skåne kan säkra nåbarheten och utveckla densamma framåt. En förbättrad kollektivtrafik till naturen skapar förutsättningar för hållbart resande och ökad tillgänglighet till naturen.

Inom digitalisering bidrar arbetet med öppna data till att öka transparens och effektivitet, med finansiering av Nationella dataverkstaden och ett riktat stöd till kommunernas arbete med öppna data.

2. Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

2.1 Beskriv hur ni har arbetat med fastställda mål och prioriteringar för regionens kompetensförsörjningsarbete.

När skånska företag får ranka viktiga förutsättningar för utveckling hamnar kompetensförsörjning alltid högt. Region Skåne har sedan 2010 haft en utpekad roll för att stärka den regionala kompetensförsörjningen inom ramen för den nationella näringspolitiken.

Sedan 2022 ska Region Skåne, inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret, fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt. Detta görs dels genom att Region Skåne tar fram kvantitativa kunskapsunderlag, dels genom det nyetablerade Övergripande rådet för kompetensbehov samt särskilda branschdialoger inom prioriterade kompetensområden.

I januari varje år bjuder Region Skåne in till "Kompetensforum – hållbar regional utveckling", vilket är en mötesplats där Skånes kompetensförsörjning diskuteras med fokus på framtiden. Frågor inom näringsliv, utbildning och arbetsmarknad ses utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv med syfte att bättre kunna formulera mål och prioriteringar. Effekten av denna typ av forum är stärkta partnerskap mellan intressenter samt en stark plattform för framtida engagemang. 2024 års Kompetensforum var det tredje i ordningen och hade tema Samverkan.

Region Skåne samverkar brett i kompetensförsörjningsfrågan med företag och företagsfrämjande aktörer, kommuner, lärosäten, idéburen sektor, folkbildningen och statliga myndigheter. Exempel på samverkansaktörer är IUC Syd, Sydsvenska Handelskammaren, Skånes Kommuner, YhIS, Vård- och Omsorgscollege Skåne, Teknikcollege Skåne och IF Metall.

Region Skåne bedömer arbetsmarknadens och arbetsgivarnas kompetensbehov med olika metoder. Det sker bland annat genom statistiska prognoser och analyser, dialoger med utbildningsanordnare, arbetsmarknadens parter, enskilda arbetsgivare samt genomgång av underlag från andra aktörer. För att säkra en hållbar regional tillväxt är förmågan hos arbetsgivarna att genomgå den digitala och den gröna omställningen avgörande. För denna transformation är en fungerande kompetensförsörjning avgörande.

Region Skåne arbetar även med regional samverkan för strategisk kompetensförsörjning genom verktyget Mind the Gap, som hjälper företag att identifiera behov av långsiktig kompetens för affärsutveckling och konkurrenskraft.

Genom metodiken får företag beslutsunderlag för kompetensstärkande åtgärder. Under 2024 påbörjades en pilot för att samla data från alla genomförda workshoppar, med målet att komplettera kvantitativa underlag och branschdialoger.

2.2 Beskriv hur ni har arbetat med bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

Från och med 2024 har arbetet med att systematiskt samla in och analysera kompetensbehov i Skåne tydliggjorts genom det nyetablerade Övergripande rådet för kompetensbehov. I rådet ingår Region Skåne, Unionen, Trygghetsfonden, Trygghetsrådet, Arbetsförmedlingen, Företagarna, Sydsvenska Handelskammaren, Svenskt Näringsliv, Landsorganisationen (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och ESF-rådet. Det Övergripande rådet har bidragit till bättre underlag om kompetensbehoven samt samsyn kring prioriterade insatser för att möta behoven.

Parallellt har Region Skåne identifierat strategiska kompetensområden för hållbar utveckling och drivit större projekt för att möta dessa behov, stärka omvärldsanalysen och säkerställa kontinuerlig dialog med relevanta aktörer.

Under 2024 har Region Skåne genomfört en pilot för kortsiktig utbildnings- och arbetsmarknadsprognos (till 2029), med löpande dialog med arbetsmarknadens parter och utbildningsanordnare. Prognosen ska bli ett viktigt verktyg för framtida bedömningar till myndigheter och andra aktörer.

Region Skåne har även deltagit i Skolverkets nationella referensgrupp för att bidra till planering av regionala utbildningsunderlag, ett arbete som fortsätter under 2025.

2.3 Beskriv hur ytterligare strategiskt viktigt arbete inom detta område har genomförts.

Satsningen Fokus Kompetensförsörjning har nått konkreta resultat och långsiktiga effekter för en starkare kompetensförsörjning, med fokus på tre områden: samarbete för utbildningar som möter uttryckta kompetensbehov, påverkan, attraktivitet och breddad rekrytering, samt utveckla, motivera, behålla samt utveckla organisation och arbetssätt. Syftet är att stärka regionens kompetensförsörjning och konkurrenskraft, bland annat inom Life Science och universitetssamarbeten.

Under 2024 har arbetet med att ta fram ett digitalt verktyg för effektivare utbildningsplanering påbörjats. Verktöget ska ge en bättre översikt över gymnasialt utbildningsutbud och hjälpa till att optimera utbildningsallokeringen. Samrådsprocesserna för yrkesvux har omstrukturerats till mer dynamiska, delregionala och regionala samråd som involverar kommuner, regionen, Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Dessa samråd förbättrar samverkan och effektiviserar resursanvändning för att möta regionala kompetensbehov och främja hållbar tillväxt.

Arbetet med att utveckla hemsidan www.skanevux.se och regionala kampanjer för yrkesvux fortsätter under 2025. Region Skåne och Skånes kommuner har gemensamt

beslutat att arbeta fram ett sekundärt samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning. Avtalet ska förbättra resursfördelning, utbildningskvalitet och matchning mot arbetsmarknadens behov, vilket stärker den regionala sammanhållningen och identiteten utan att minska kommunernas självständighet.

Region Skåne har under året genomfört lärserien "Kompetensförsörjning för skånska branscher". Serien, som omfattar fyra träffar, har riktat sig till chefer och strateger från kommuner, näringslivsorganisationer, utbildningsaktörer och myndigheter. Lärserien har bidragit till att fördjupa den strategiska dialogen om kompetensförsörjning mellan aktörer från olika sektorer, öka kunskapen om hinder och möjligheter för kompetensförsörjning i Skåne, främja gemensamma kunskapsbaser och insatser för det regionala kompetensförsörjningssystemet och skapa nya samverkansformer mellan offentliga och privata aktörer. Nya samarbeten och projekt har initierats, bland annat inom mikromeriter och delregionala utbildningsinsatser.

Region Skåne har även arbetat med att stärka studie- och yrkesvägledning och samverka mellan skola och arbetsliv. Syftet är att genom fler arbetslivskontakter och förbättrad vägledning kring yrkesutbildningar stärka studie- och yrkesvägledare samt SSA-samordnare. Yrkesgruppen efterfrågar mer kunskap om arbetsmarknaden, fler arbetsgivarkontakter och ökat samarbete mellan utbildning och arbetsliv. Inom ESF-projektet PRIS-Präo i Skåne (2020–2021) utvecklades en systematiserad arbetsmodell för präo, som nu vidareutvecklas genom samarbete mellan kommuner. Fokus ligger på att ge vägledare bättre förutsättningar att informera om framtida yrken, bristyrken och arbetsmarknadens behov.

Under 2024 genomfördes flera event, inklusive en industridag med fokus på teknik och automation, en YH-bussresa för studie- och yrkesvägledare med besök på YH-anordnare och arbetsgivare, samt Skånska SYV-dagen med fokus på den kommande dimensioneringsreformen och framtidsbranscher som teknik/industri och vård och omsorg. Deltagarna fick en bredare förståelse för framtida kompetensbehov och hur arbetslivets samverkan med utbildningar fungerar konkret.

2.4 Beskriv hur ni inom detta område har arbetat med att integrera ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet för att möta samhällsutmaningarna.

Region Skåne har belyst den regionala strategin för hållbar kompetensförsörjning utifrån de globala målen i Agenda 2030. Även om arbetet möter målen inom tillväxt, utbildning och jämställdhet kan en ökad integrering av kompetensförsörjning mot andra samhällsområden ytterligare främja hållbarhet. Kompetensförsörjningsarbetet kompletteras av arbetet utifrån andra strategier som till exempel regionplan för att därigenom kunna möta samhällsutmaningar kopplade till bland annat klimat, infrastruktur, demografi och digitalisering. De tvärspektoriella perspektiven främjas genom interna arbetsgrupper.

2.5 Beskriv hur ni har beaktat olika territoriella perspektiv i arbetet inom detta område.

Det strategiska arbetet med kommunerna i Skåne organiseras utifrån de fyra geografiska hörnen (MalmöLundregionen, Familjen Helsingborg, Skånes Nordost och Sydöstra Skåne) och fokuserar på regional samverkan baserat på funktionella arbetsmarknadsregioner. Detta gäller särskilt planering och dimensionering av utbildningar. Region Skåne ställer krav på samarbete mellan kommunerna för utbildningar inom yrkesvux och utvecklar ett digitalt planeringsverktyg för smartare allokering av utbildningsplatser, riktat mot kommunala utbildningshuvudmän.

Skåne ingår i den gränsregionala arbetsmarknaden med Själland, där pendlingen till Köpenhamn är betydande, vilket påverkar kompetensförsörjningen. Region Skåne medfinansierar Öresunddirekt (vars huvudman är Länsstyrelsen Skåne) som arbetar för att främja den gemensamma arbetsmarknaden genom information till gränspendlare och företag. 2024 har fokus lagts på unga vuxna (18–29 år) då antalet gränspendlare i denna grupp har minskat.

Greater Copenhagen Committee har i flera år arbetat för en revidering av Öresundsavtalet, som reglerar skatter och pensioner för pendlare och arbetsgivare. Avtalet, som undertecknades 2003, har blivit föråldrat, vilket särskilt märktes under pandemin. Under 2024 undertecknade Sveriges finansminister och Danmarks skatteminister det reviderade avtalet, som förväntas träda i kraft 2025 och underlätta för gränspendling över och anställningar på båda sidor av Öresund. Under 2024 röstade Sveriges riksdag igenom ett lagförslag som möjliggör att regeringen vid behov kan återinföra ID-kontroller med transportöransvar vid Sveriges gränser. Region Skåne har tillsammans med Greater Copenhagen Committee betonat vikten av att verktyget används sparsamt och endast i ett absolut krisläge.

Region Skåne och Region Hovedstaden beviljades 2023 stöd från EU:s Instrument för tekniskt stöd (TSI) för att bättre integrera tredjelandsmedborgare med uppehålls- och arbetstillstånd på den svensk-danska arbetsmarknaden. OECD har under 2024 genomfört analyser och intervjuer med aktörer som Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Öresunddirekt och Malmö stad. Rekommendationerna från projektet väntas presenteras i februari 2025.

2.6 Beskriv vilka prestationer ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål prestationerna bidrar till.

Under 2024 arrangerade Teknikcollege Skåne den regionala innovationstävlingen Blixtlåset, där ett lag från NTI-gymnasiet i Helsingborg vann riksfinalen i Stockholm. Två nya utbildningar har certifierats inom Teknikcollege i Kristianstad och arbetet för att etablera ett Teknikcollege i sydöstra Skåne i pågår. Simrishamns kommun utvärderar en industriteknikutbildning med lärlingskoncept för 2026/27.

Arbetet för att attrahera fler tjejer till el- industri- och teknikutbildningar har genomförts genom Teknikcollege Skånes tjejkvällar och tjejkollon. I Hässleholm har andelen tjejer på utbildningarna ökat från 18,5% till 29,7% sedan 2017. Filbornaskolan i Helsingborg har också sett ett ökat intresse för Industritekniska programmet, med 26 behöriga förstahandssökande.

Antalet deltagare på utbildningen Studiemotiverande folkhögskola, (som genomförs i samarbete med Arbetsförmedlingen), uppgick i Skåne till 1220, vilket motsvarar 37% av rikets platser (en ökning med 12 procentenheter från föregående år). Rapporten "Uppföljning av allmän och särskild kurs på folkhögskola i Skåne" visar en tydlig förflyttning och att fler deltagare arbetar eller studerar efter folkhögskola. De som avslutade med behörighet går vidare till eftergymnasiala utbildningar, medan sysselsättningen ökar för de som avbröt eller avslutade utan behörighet, och andelen personer beroende av ekonomiskt bistånd minskar.

Arbetsmarknadskunskap (AMK) i skolan syftar till att öka medvetenheten om studie- och yrkesval och stärka kompetensflödet till bristbranscher i Skåne. Genom lektioner om arbetsmarknaden kompletterar AMK studie- och yrkesvägledningen och informerar unga om arbetsmarknadens behov. AMK har funnits sedan 2016 och växer stadigt. Under 2024 mötte de 12 075 elever och 1 200 vuxna, främst i kommunerna Bromölla, Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Landskrona, Lomma, Lund, Staffanstorps, Ängelholm och Östra Göinge. 96 % av eleverna uppger att de har lärt sig mer om arbetsmarknaden och vad arbetsgivare behöver.

Arbetet med att stärka YH-utbildningarna i Skåne fortsätter, med fokus på att öka beviljandegraden och utveckla kapacitet genom branschdialoger, stärkt anordningskompetens, analysverktyg och marknadsföring. I 2024 års ansökningsomgång för YH-utbildningar ökade beviljandegraden från 36% till 37%. (genomsnitt i landet ligger på 38%). De flesta beviljade utbildningarna i Skåne var inom Data/IT, följt av Teknik och tillverkning.

Region Skåne genomförde för tredje året i rad satsningen "Sommarjobb Unga inom Region Skåne", som riktade sig till 18–25-åringar utan tidigare anställning, examen eller arbetslivserfarenhet. Syftet är att attrahera unga som framtida medarbetare. Antalet sommarjobbare har ökat från 84 personer (2022) till 366 personer (2024). Av samtliga deltagare från tidigare år har 22 procent fått någon form av ny anställning efter avslutad sommarjobbsperiod.

Region Skåne medfinansierar International Citizen Hub i Lund, Helsingborg International Connections och Onboarding Malmö, som stödjer internationella talanger och forskare.

Region Skåne har, inom projektet STEM UP som leds av Region Skåne och medfinansieras av ERUF, under året utvecklat ett digitalt International House riktat mot internationella talanger. Syftet är att underlätta för Skånes näringsliv, företagsfrämjande aktörer och akademi att attrahera och bibehålla internationella talanger, det vill säga högkvalificerad utländsk arbetskraft. Plattformen som tas fram i samarbete med andra skånska aktörer planeras lanseras tidigt 2025.

Prestationerna bidrar till flera av visionsmålen i den regionala utvecklingsstrategin Det Öppna Skåne 2030 som, tillsammans med den regionala utvecklingsnämndens prioriteringar, har varit styrande för arbetet under 2024.

2.7 Om möjligt, beskriv vilka effekter ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål effekterna bidrar till. Ange om ni baserar resultatbeskrivningen på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.

De strategiska insatser som drivs av Region Skåne inom kompetensförsörjning leder till att regionala utvecklingsaktörer får ökad kunskap om arbetsgivares kompetensbehov och arbetsmarknaden, vilket gör att de bättre kan anpassa sitt arbete mot dessa behov. Genom att stärka professionernas kunskap kan de i sin tur vägleda och informera unga och vuxna om bristyrken, entreprenörskap och arbetslivet, vilket ökar förståelsen för framtida yrken och arbetsmarknadens krav. Detta bidrar även till stärkt vägledning om bristyrken (framtidstyrken) hos utbildningsaktörer. Samtidigt får fler yrkesverksamma en kompetensutveckling som stödjer samhällsomställningen.

3. Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande

3.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom detta område har genomförts.

Region Skåne har under 2024 arbetat för att skapa bättre förutsättningar för ett konkurrenskraftigt näringsliv med fokus på två områden; att förbättra för hållbara växande företag och omställnings- och innovationsförmåga inom specialiseringsområdena.

En ny treårig modell för verksamhetsfinansiering av främjaraktörer lanserades under 2024. Totalt 26 främjaraktörer fick 21 mnkr i verksamhetsfinansiering för genomförande av näringslivsinsatser. Organisationerna levererar resultat inom fyra områden: forskning & utveckling, affärsutveckling, kompetens samt kapital. Genom att bevilja ett mer långsiktigt verksamhetsbidrag vill Region Skåne bidra till starkare och mer målfokuserade stödaktörer. Urvalet baserades på hur väl organisationerna skapar resultat för företagen, når ut till och aktiverar företagen, samarbeten med lärosäten samt hur väl och resultatinkompat de samarbetar med andra organisationer.

Satsningen Fokus Tillväxt har bidragit till ökad lönsamhet och konkurrenskraft i företagen. Fler nya företag, med bättre spridning över hela Skåne tar del av stödssystemets möjligheter. Ett forum har skapats där stödssystemets organisationer får möjlighet att arbeta tillsammans och där deras olika erbjudanden kan komplettera varandra. Ett koordinerat stödssystem har gjort det samlade erbjudandet till företag i Skåne tydligare och enklare. Effekter på kort sikt är att det är enklare för företag att veta vad som erbjuds och vart de ska vända sig. Under 2024 har en vidareutveckling med fokus på cirkulär omställning startas med stöd av ERUF-medel, "Fokus Tillväxt – cirkulärt näringsliv i Skåne".

Region Skåne har under 2024 fortsatt koordinera arbetet i Forsknings- och innovationsrådet (FIRS) med utgångspunkt i Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt och Skånes specialiseringsområden. För varje specialiseringsområde finns en arbetsgrupp som är ambassadörer för området och tar ledarskap för att säkerställa agerande på innovationsstrategin och agendan för respektive specialiseringsområde.

Inom ramen för området **Avancerade material och tillverkning** ingår Perstorp AB, IUC Syd, Packbridge, Lunds Tekniska Högskola, Malmö Universitet och Region Skåne i en arbetsgrupp. Under 2024 skrev gruppen en gemensam debattartikel om hur de ökande kraven utifrån den gröna och digitala omställningen bidrar till ett omvandlingstryck som väsentligt påverkar framtida kompetensbehov inom industrin. Gruppen följer även två strategiska projekt som syftar till att effektivisera industriprocesser och bidra till den gröna omställningen; "Hållbar produktion" (medfinansieras av Tillväxtverket/ERUF) och SENTIO kompetenscentrum (medfinansieras av Vinnova).

Det strategiska arbetet inom området **Life Science och hälsa** bedrivs av representanter från Region Skåne (såväl hälso- och sjukvård som regional utveckling), näringslivet, lärosäten och främjaraktörer. Arbetsgruppen har under 2024 anordnat dialogmöten mellan näringslivet och hälso- och sjukvården för att stärka möjligheterna till kliniska prövningar. Gruppen är även initiativtagare till ett projekt som drivs av Innovation Skåne och syftar till att stärka hälso- och sjukvårdens förmåga att fungera som en testbädd för medtechbolag. Sex främjarorganisationer har fått finansiering av Region Skåne för att stötta start-ups, bidra till att underlätta kapitaltillgången för life science-bolag, underlätta test av produkter i hälso- och sjukvården samt facilitera nätverk mellan små och stora bolag som förväntas bidra till att stärka det regionala innovationssystemet kopplat till life science-sektorn.

Det strukturella samarbetet kring området **Tech** har utvecklats med uppdatering av agendan för att ytterligare samla regionens aktörer. En huvudprioritering är att öka kapitaltillgången i regionen. The Drop, Climate-tech konferensen i Malmö initierades som ett private public partnership för att stötta innovationsstrategi med både ökad varumärkeskännetecken och ökad tillgång till internationellt kapital. 2024 genomfördes denna konferens för tredje gången, denna gång helt utan offentligt stöd. Ca 1 000 hårt kurerade internationella deltagare i form av investerare, start-ups och experter deltog. Totalt representerade deltagarna över 100 miljarder USD i investerbara medel.

Inom området **livsmedel** har arbetsgruppen under året utökats med Malmö Universitet och ett antal nya ledamöter. Arbetet har lett till ett ökat fokus på beredskap och resiliens, stärkt samverkan, ökade satsningar inom kompetensutveckling och insatser för att öka attraktiviteten inom livsmedelskedjans samtliga delar.

Under året har arbetet med forskningsinfrastrukturerna **ESS, MAX IV och Science Village** tydliggjorts. Region Skåne har tillsammans med Lunds universitet, Malmö Universitet, Science Village Scandinavia AB, Lunds Kommun, RISE, MAX IV och ESS tagit fram ett gemensamt erbjudande gemensamvision. Medfinansiering av MAXESS Industriarena för industrikopplad forskning och utveckling genom synkrotron- och neutronbaserade tekniker har ökat användandet av MAX IV och ESS. Det långsiktiga målet är att hela området Science Village, som inkluderar ESS och MAX IV, växer till en internationellt erkänd innovationsarena.

Arbetet för ett konkurrenskraftigt näringsliv har fördjupats genom att integrera de investeringsfrämjande delarna med övrigt arbete. Fokus under 2024 har legat på strategiska ekosystem för att bygga relevans och relation med rätt aktörer. Region Skåne har bland annat tagit emot delegationer från Polen, Nederländerna och The Association of Diplomats i Stockholm för att lyfta Skåne som en region där hållbarhet och innovation står i centrum. I enlighet med Region Skånes prioriterade marknader och Sveriges export och investeringsstrategi ligger fokuset främst på Europa men även

Asien och Nordamerika för aktiviteter såsom mässor, konferenser och delegationer, exempelvis Tyskland, Spanien, Portugal, Danmark, Norge, Finland, USA och Japan. Regionalt sker arbetet med att få till ett bra samarbete med skånska kommuner. Ett sätt har varit att träffa de "fyra hörnen" för att få till en struktur i arbetssättet och en samverkansmodell.

Region Skåne har under 2024 haft fokus på små och medelstora företag (SMF) som har potential att växa bortom en lokal marknad och vars ledning har en vilja att växa. Insatserna för SMF sker inom sex huvudsakliga fokusområden; internationalisering, digitalisering, grön omställning, kompetensförsörjning, kapitaltillgång samt företagsklimat. Inom dessa områden har Region Skåne på olika sätt arbetat med kunskapsunderlag/spridning och nätverk, samordning och utveckling av stödsystem. Region Skåne har även initierat, finansierat, drivit eller utvecklat projekt (som Fokus Tillväxt), erbjudit affärsutvecklingscheckar direkt till företag samt tillgång till lån och riskkapital.

Via satsningen Kick-start AI har kunskapshöjande seminarier för ca 300 företag genomförts under 2024, för att skapa förståelse för AI och dess möjligheter i verksamheten. Målet är nå totalt 1000 företag under en tvåårsperiod och höja AI-mognaden hos fler skånska små och medelstora företag och göra dem redo för att implementera AI i sina bolag.

3.2 Beskriv hur ni inom detta område har arbetat med att integrera ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet för att möta samhällsutmaningarna.

Företag har en central roll i arbetet för att nå ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Integrering av de globala målen i enlighet med Agenda 2030 leder på sikt till nya affärsmöjligheter, stärkt konkurrenskraft och ett högre företagsvärde. Genom en regional nod för cirkulär bioekonomi påskyndas skånska företags gröna omställning och cirkulär bioekonomi. I regi av Region Skåne säkras tillgången till fysisk infrastruktur och företag mobiliseras. Här syns bättre resursanvändning och minskat importberoende för ett robust och resilient samhälle. Region Skånes affärsutvecklingscheckar bidrar till att hållbarhet integreras i den utveckling som checkarna ska användas till. Genom att implementera Almis verktyg Hållbarhetsdialog som en obligatorisk del av handläggningen av företagscasen får bolagen vägledning i hur de ska kick-starta sitt hållbarhetsarbete.

Det finns stora utmaningar med energisystemet i Skåne. På vissa platser i Skåne kan det vara svårt för existerande företag att expandera eller nya företag att etablera sig, då man inte kan få koppla upp sig eller utöka sitt uttag från elsystemet, på grund av brist i överföringskapaciteten. Dessutom ligger Skåne i elområde 4 vilket har betydligt högre priser än övriga landet, då man är starkt påverkad av europeiska prisnivåer. Fortsätter denna utveckling så kan Skånes möjligheter till hållbar utveckling hämmas, samt en nödvändig energiomställning med en ökad grad av elektrifiering för att möta klimatutmaningen omöjliggöras. Skånes effektkommission med aktörer som Länsstyrelsen Skåne och energiföretag m. fl. är en kraftsamling för tillräcklig eleffekt till rimligt pris för invånare och näringsliv, vars syfte är att skånska företag och innevånare ska ha lika goda förutsättningar som i andra delar av Sverige. Projekt för energieffektivisering hos företag medfinansierar ett 20-tal stora företags- och

energianvändares insatser i Skåne under två år i att ställa om sin energianvändning för att minska klimatpåverkan, stärka sin konkurrenskraft och bidra till ett hållbart energisystem i Skåne. För att Skåne ska kunna vara 50% självförsörjande på energi krävs inte minst kompetensförsörjning. 15 miljoner satsas på rekrytering och kompetensutveckling. Insatser sker i samverkan med lärosäten, Skånes Effektkommissions medlemmar, YH samt genom uppväxling av EU-medel.

3.3 Beskriv hur ni har beaktat olika territoriella perspektiv i arbetet inom detta område.

Inom ramen för Region Skånes finansiering av främjarorganisationer bedömdes sökande bland annat utifrån hur väl de kopplade upp sig mot de tre skånska tillväxtmotorerna: Malmö-Lund, Familjen Helsingborg och Hässleholm-Kristianstad.

Det territoriella perspektivet är centralt även inom ramen för samarbetet mellan regionen och samtliga de 33 skånska kommunernas näringslivsansvariga. Fokus i samarbetet har legat på att stärka näringslivsklimatet i hela regionen genom att erbjuda gemensamma verktyg och stöd men utifrån respektive kommuns behov och förutsättningar.

Region Skåne samordnar även omställningsplaner för kommunerna och arbetar med gemensamma värdeerbjudanden för att stärka konkurrenskraften vid etableringar. Arbetet har lett till att kommunerna lärt känna varandra bättre och kontinuerligt utvecklar nya projekt och verktyg för företagen i Skåne. Två digitala utbildningsverktyg erbjuds till alla kommuner för att skapa ett mer enhetligt och konkurrenskraftigt företagsklimat.

Region Skåne arbetar för att bibehålla det territoriella perspektivet i EU:s nästa långtidsbudget 2028–2034 och understryker vikten av att den regionala nivån fortsatt är med i utvecklingen, utformningen och genomförandet av den framtida sammanhållningspolitiken. Denna EU-finansiering är en stor del av det regionala utvecklingskapitalet som bidrar till innovation, förnyelse, entreprenörskap och företagande. Region Skåne har under 2024 tagit fram ett eget positionspapper samt stöttat framtagandet av ett positionspapper från Sveriges kommuner och regioner (SKR). Region Skåne ingår i nätverket Power Regions of Europe som har överlämnat en gemensam deklARATION till EU-kommissionen och Europaparlamentet.

STRING-samarbetet (korridoren Hamburg-Oslo) arbetar för att locka fler gröna investeringar till hela regionen och har under 2024 initierat ett Interreg-projekt med regionens Investment Promotion Agencies för samarbete kring bättre positionering av STRING som ett grönt nav för innovation, industri och infrastruktur, i syfte att attrahera fler gröna investeringar till megaregionen.

3.4 Beskriv vilka prestationer ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål prestationerna bidrar till.

Skåne hämtar hem för lite medel från Horisont Europa, EU:s program för forskning och innovation, i förhållande till andra jämförbara regioner, särskilt inom delen som rör samverkansforskning. Sedan hösten 2021 erbjuder Region Skåne därför ett samlat stöd till företag och organisationer som vill delta i Horisont Europa. Syftet är att öka kunskapen och förmågan för att öka antalet ansökningar med skånska deltagande aktörer. Under 2024 har Region Skåne beviljat närmare 100 tkr i planeringsbidrag till icke-vinstdrivande aktörer och 176 tkr till små- och medelstora företag för ansökningar till Horisont Europa.

Genom att vidareutveckla och bredda den framgångsrika modellen med affärsutvecklingscheckar verkar Region Skåne för fler hållbara växande företag. Rådgivning och finansiellt stöd ökar företagens konkurrenskraft och omställningsförmåga. Utöver internationalisering och digitalisering erbjuder Region Skåne numera hållbarhets- och produktutvecklingscheckar. Målsättningen i projektet är att bevilja 188 företag stöd. Sammantaget har under perioden 199 ansökningar inkommit och handlagts, varav 92 företag har beviljats en affärsutvecklingscheck.

En ny strategi för Exportcenter Skåne har tagits fram under 2024. Plattformen Exportcenter Skåne består av Business Sweden, Almi Skåne, Exportkreditnämnden, Enterprise Europe Network, Region Skåne och Sydsvenska Handelskammaren. Syftet är att bidra till att fler företag i regionen stärker sin internationaliseringsförmåga, upplever det enkelt att hitta exportrelaterad information och som ett resultat vill, kan och vågar växa internationellt. 72 ansökningar om internationaliseringscheckar har handlagts, varav 36 har beviljats. Exportboostar för Tyskland, Danmark och APAC har ägt rum med över 200 deltagande bolag. Skåne har tagit emot en food-buyers delegation från Asien som har fått träffa ett 20-tal bolag. Hannover Messe och Smart Cities Expo har haft ett tiotal skånska deltagande bolag.

Direkt matchning mellan utländska kapitalinvestorer och skånska innovationsbolag inom cirkulär och bioekonomi. Genomförda tre delegationsbesök för utländska kapitalinvestorer från Japan. Tretton kapitalsökande skånska innovationsbolag inom biobaserade material och cirkulära tillverkningsteknik fick besök och möjlighet att presentera direkt till investerare.

Prestationerna bidrar till flera av visionsmålen i den regionala utvecklingsstrategin Det Öppna Skåne 2030 som, tillsammans med den regionala utvecklingsnämndens prioritering, har varit styrande för arbetet under 2024.

3.5 Om möjligt, beskriv vilka effekter ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål effekterna bidrar till. Ange om ni baserar resultatbeskrivningen på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.

Satsningar inom life science leder till stärkt samarbete mellan näringsliv, forskningsaktörer, hälso- och sjukvård samt andra relevanta aktörer med fokus på förutsättningarna för kliniska prövningar (inklusive tillgängliggöra hälsodata) och på att utveckla hälso- och sjukvården till en testmiljö. Satsningar inom avancerade material och tillverkningsindustri resulterar i ökat företagsanvändande av infrastruktur för test, demo och pilotproduktion, med fokus på produktionsprocesser och materialinnovationer samt ökad förmåga hos industrin att reducera sin klimatpåverkan. Inom livsmedel resulterar satsningarna i stärkt förmåga inom affärsutveckling och kommersialisering hos stödaktörer samt ökad tillgång för företag till kompetens inom livsmedel, särskilt kopplat till cirkulär livsmedelsproduktion. Satsningar inom ESS och MAXIV leder till bland annat internationell synlighet och positionering för att möjliggöra ökad internationell ekonomisk aktivitet samt fler nationella och internationella etableringar på Science Village Scandinavia med fokus på life science, livsmedel och deep-tech.

Region Skånes fokus på internationalisering medför stärkt förmåga hos små och medelstora företag samt fler internationella investeringar till Skåne. Satsningarna inom området digitalisering har bland annat inneburit ökad tillgång för skånska företag till offentliga data för innovation och samtidigt en starkare förmåga hos företag och stödaktörer för ökad användning av digitalisering. Arbetet med grön omställning resulterar i en tydlig förmåga hos stödaktörer att ge stöd och rådgivning inom grön omställning till företag, och även en stärkt förmåga hos skånska företag för att kunna svara mot omvärldens krav på grön omställning.

4. Tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet

4.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom detta område har genomförts.

Region Skåne har tagit fram ett förslag till nytt trafikförsörjningsprogram som under 2024 har remitterats till externa aktörer. I programmet beskrivs vilka mål, ställningstaganden och planeringsprinciper som ska styra den långsiktiga utvecklingen av kollektivtrafiken i Skåne. För att erbjuda en hållbar tillgänglighet som fångar den utvecklingsinriktning som beskrivs i regionplanens planeringsstrategier bryts det övergripande målet ned i tre olika tematiska huvudmål som ska visa riktningen för kollektivtrafikens utveckling i Skåne. De tre tematiska huvudmålen är närhet/nåbarhet (kollektivtrafiken ska bidra till en god geografisk tillgänglighet), inkludering (kollektivtrafiken ska erbjuda trygga och användarvänliga resmöjligheter) och resurseffektivitet (kollektivtrafiken ska bidra till en hållbar samhällsutveckling – miljömässigt och ekonomiskt). Sammanfattningsvis illustrerar målstrukturen

ambitionen att utveckla en god närhet/nåbarhet som bidrar till ett inkluderande samhälle på ett resurseffektivt sätt.

Region Skåne har under 2024 även slutfört arbetet med att ta fram ett transportstrategiskt underlag. Utgångspunkten har varit att genomföra ett framåtblickande analysarbete inom Region Skåne med ansatsen att försöka koppla ett grepp om viktiga frågeställningar som berör transportsektorns framtid. Fokus låg på områden som idag inte täcks av den gällande strategin för ett hållbart transportsystem 2050 eller där det behövdes mer kunskap. Med stöd av andra berörda aktörer inom transportsektorn bildades ett antal tematiska grupper som fick i uppgift att på ett koncist sätt sammanställa de viktigaste lärdomarna från respektive tema utifrån ett skånskt transportstrategiskt perspektiv. De inhämtade kunskaperna resulterade i en rapport som fungerar som underlag i det fortsatta arbetet med en reviderad transportstrategi.

Resvaneundersökningar har genomförts i Skåne vart femte år sedan 2007. Den senaste regionala resvaneundersökningen genomförde Region Skåne hösten 2023 tillsammans med kommunerna i Skåne och Trafikverket. Då resultatet från resvaneundersökningen utgör ett viktigt planeringsunderlag och används av många olika aktörer, på såväl regional som kommunal nivå, har det under 2024 gjorts en fördjupad analys av metodiken i syfte att få en djupare kunskap om hur eventuella skillnader i metoder kan ha påverkat resultaten och därmed också jämförelsen av resultaten från tidigare genomförda resvaneundersökningar. I september presenterades resultatet, som är sammanställt i rapporten "Så reser vi i Skåne – resvaneundersökning 2023".

För att bidra till kunskapshöjning och erfarenhetsutbyte inom transportsektorns elektrifiering av tunga fordon driver Region Skåne sedan tre år nätverket för elektrifiering av transportsektorn, med en bred samling av skånska aktörer. I nätverket sprids information för att stödja utvecklingen. Nätverkets aktörer delar information om sina respektive omställningsresor vad gäller möjligheter och utmaningar, omvärldsspaning med mera, med speciellt fokus på nya förordningar och direktiv från EU-nivå, samt information från aktörer på nationell och internationell nivå. Aktörerna i nätverket bidrar även till det strategiska arbetet i regionen med sina konkreta erfarenheter.

Region Skåne är del av processen kring det nationella bredbandsstödet i primärt två steg, dels kvalitetssäkring, dels regionala prioriteringar. Avseende kvalitetssäkring arbetar Region Skåne efter en framtagen modell som inkluderar en grovprojektering av samtliga byggnader som saknar bredbandsuppkoppling. Byggnader som Region Skåne anser vara stödberättigade identifieras, sammanställs och skickas som förslag för stöd till Post och telestyrelsen, PTS. I arbetet med regionala prioritering tar Region Skåne fram förslag till utbyggnadsgeografier/projekt där ambitionen är att optimera effekten och fördelningen av prioriterade byggnader. Utbyggnadskartan stäms sedan av med berörda kommuner samt marknadens utbyggnadsaktörer för att säkerställa att Region Skåne undviker att prioritera byggnader som ligger i en för marknaden ointressant geografi.

4.2 Beskriv hur ni inom detta område har arbetat med att integrera ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet för att möta samhällsutmaningarna.

Arbetet med transportstrategiskt underlag har utgått från de tre hållbarhetsperspektiven och är en grundlig genomgång av framför allt ett

klimatneutralt transportsystem och ett brett socialt perspektiv. Ekonomisk hållbarhet är genomgående då transporteffektivitet, hållbar tillgänglighet, den tekniska utvecklingen samt ett riskutsatt transportsystem är genomgående teman.

Region Skåne har genomfört en kunskapsöversyn inom området social hållbarhet med koppling till transportinfrastrukturen för att bättre kunna integrera perspektivet i verksamhetsområdena. Arbetet har inkluderat kontakt och samverkan med övriga storstadsregioner och Länsstyrelsen Skåne. Region Skåne är medlem i styrgruppen för nätverket Socialt hållbar transportplanering, en kontaktyta och plattform för kunskapspridning inom området. Under 2024 har en arbetsgrupp startats för att integrera social hållbarhet som tematiskt område i framtida strategier. Region Skåne har påbörjat arbetet med att göra en social konsekvensbedömning av kommande regional transportinfrastrukturplan, en process som kommer att löpa parallellt med framtagandet av planen.

4.3 Beskriv hur ni har beaktat olika territoriella perspektiv i arbetet inom detta område.

Region Skåne upprättar på regeringens uppdrag en regional plan för transportinfrastrukturen. Då transportinfrastrukturplanen har som uppgift att generera satsningar i transportinfrastrukturen i hela Skåne, och i viss mån även med anslutningar till kringliggande regioner, är det viktigt att den säkerställer långsiktiga och hållbara möjligheter till förflyttning i hela Skåne och inte bara i de befolkningstäta delarna.

Arbetet med att ta fram det transportstrategiska underlaget har utgått från de lokala, regionala, storregionala, nationella och internationella perspektiven och beaktat transportbehoven och förutsättningarna i de sinsemellan olika logikerna.

Malmö, Lund och Helsingborg har utpekats som strategiskt viktiga urbana noder i den nya EU-förordningen för det transeuropeiska transportnätet, TEN-T. Detta innebär att städerna och regionen behöver uppfylla vissa nya krav och delta i en ökad samordning på regional nivå. Städerna och regionen arbetar därmed aktivt för att synkronisera sina målsättningar och arbetsformer för utvecklingen av det strategiska transportarbetet. Det ställer krav på multimodala transportlösningar, trafikledning, tillgänglighet och hållbarhet inom de utpekade noderna. Genom ett proaktivt och koordinerat arbete skapar Region Skåne och kommunerna förutsättningar för att utveckla de urbana noderna i linje med TEN-T förordningens intentioner.

Samarbetet med Hamburg och södra Östersjöområdet blir allt viktigare i och med att Fehmarn Bält-förbindelsen öppnar om några år. Region Skåne verkar bland annat inom ramen för de politiska samarbetsorganisationerna Greater Copenhagen och STRING (korridoren Hamburg-Oslo), där gränsregional infrastruktur, mobilitet och tillgänglighet är fokusområden.

I Interregprojektet Green Mobility Shift, där Region Skåne är projektpartner, deltar aktörer från hela Öresundsregionen, både från Sverige och Danmark. Kommuner, regioner och andra organisationer medverkar för att i tre olika case (arbetspendling, mobilitetshubbar och barn och ungas aktiva resor), bidra till och forma framtidens omställning i transportsystemet.

4.4 Beskriv vilka prestationer ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål prestationerna bidrar till.

Under året har Region Skåne genomfört dialog med 32 av Skånes 33 kommuner avseende Regional Transportinfrastrukturplan för perioden 2026–2037. Samtliga kommuner inkom med inspel till förbättringar av transportinfrastrukturen i sin delregion. Dessa inspel kommer ligga till grund för framtida prioriteringar. Dialogerna medförde även en ökad konsensus mellan kommunerna och Region Skåne om prioriterade åtgärder.

Efter att regeringen lade ner projektet med ny stambana genom Skåne (Hässleholm-Lund) såg Region Skåne behovet av att samla berörda kommuner, då några inte hade ställt sig bakom den föreslagna sträckningen. Syftet var att nå samsyn kring utbyggnaden av järnvägskapaciteten längs med Södra stambanan. Arbetet resulterade i att Region Skåne tillsammans med kommunerna Lund, Eslöv, Höör, Hässleholm och Malmö tog fram en studie som beskriver de förutsättningar som krävs för skånsk acceptans för utbyggnad av två nya spår på sträckan. Syftet var en planeringsprocess där hänsyn till kommunala värden och nyttor tas med. Projektet har resulterat i ett antal acceptkriterier. Nästa steg är att implementera acceptstudiens resultat i Trafikverkets lokaliseringstudie.

En förstudie kring en ny rangerbangård har genomförts under 2024. Ett antal lägen i södra Sverige har studerats. Förstudien innehåller beräkningar för tågproduktion och följdinvesteringar. Direkt berörda kommuner har involverats och arbetet har ökat kunskaperna kring alternativen för en yteffektiv nationell rangeringsanläggning i södra Sverige som stödjer ökat gods på järnväg, med ett lägre klimatavtryck samtidigt som markanspråken optimeras genom effektivare principlösningar.

Även en rapport som beskriver flera möjliga utvecklingsscenarier för godstransporterna på Trelleborgsbanan (Malmö-Trelleborg) har tagits fram under året. Rapporten ger en överblick av godstransporterna på Trelleborgsbanan som Trafikverket har tagit med som ett viktigt underlag till sin åtgärdsvalsstudie för banans utbyggnad.

Prestationerna bidrar till flera av visionsmålen i den regionala utvecklingsstrategin Det Öppna Skåne 2030 som, tillsammans med den regionala utvecklingsnämndens prioriteringar, har varit styrande för arbetet under 2024.

4.5 Om möjligt, beskriv vilka effekter ni har uppnått under året inom detta område samt vilka mål effekterna bidrar till. Ange om ni baserar resultatbeskrivningen på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.

Det regionala bredbandsstödet kompletterar det nationella stödet för att nå byggnader som av olika skäl inte omfattas av statliga stödmedel. 2024 har drygt 12 mnkr kr utbetalats. Bedömningen är att det regionala bredbandsstödet under åren 2022–2024 har genererat en utbyggnad på 2 500 byggnader i Skåne.

5. Anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder

5.1 Har anslaget bidragit till att nå målen i:

- den regionala utvecklingsstrategin?

Ja

Nej

Om ja, beskriv hur anslaget har bidragit till att nå målen. Om nej, beskriv varför anslaget inte har bidragit till att nå målen.

1:1 anslaget till Skåne är begränsat till ca 20,5 mnkr. Detta är en liten men viktig del av den totala finansieringen av det regionala utvecklingsarbetet i Skåne. Region Skåne har under 2024 kompletterat de statliga medlen med ca 380 mnkr av regionala skattemedel för att nå visionsmålen i den regionala utvecklingsstrategin och utifrån den regionala utvecklingsnämndens prioriteringar. Region Skåne har huvudsakligen använt 1:1 medlen till projektverksamhet, som affärsutvecklingscheckar för digitalisering, internationalisering och hållbarhetsutveckling. De har även använts till stöd för näringslivsfrämjande organisationer för att dessa ska kunna stärka och stödja företag i i Skåne som vill växa och bidra till innovation och hållbarhet. Genom att fokusera 1:1 medlen till ett färre antal insatser gör de större skillnad där de sätts in.

- nationellt och regionala program för Europeiska regionala utvecklingsfonden?

Ja

Nej

Om ja, beskriv hur anslaget har bidragit till att nå målen. Om nej, beskriv varför anslaget inte har bidragit till att nå målen.

Region Skåne använder såväl 1:1 medel, EU medel som regionala skattemedel för att finansiera genomförande av antagna strategier och program. Möjligheterna till EU-finansiering har använts som ett strategiskt instrument för att stärka innovation, förnyelse, entreprenörskap och företagande. Regionalfonden Skåne-Blekinge har under 2024 beslutat om ca 120 mnkr i ERUF -stöd. Inom kompetensförsörjningsområdet har även Socialfonden Sydsverige (ESF+) används som ett strategiskt finansieringsinstrument med beslut om totalt ca 170 mnkr under 2024.

- program för Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)?

Ja

Nej

Om ja, beskriv hur anslaget har bidragit till att nå målen. Om nej, beskriv varför anslaget inte har bidragit till att nå målen.

Region Skåne använder såväl 1:1 medel, EU medel som regionala skattemedel för att finansiera genomförande av antagna strategier och program. Interreg-programmen inom Skånes geografi baseras på regionernas utvecklingsstrategier, vilket gör att Region Skånes strategier ligger helt i linje med Interreg-programmens mål.

- i förekommande fall omställningsplanen för Fonden för en rättvis omställning?

Ja

Nej

Ej aktuellt

Om ja, beskriv hur anslaget har bidragit till att nå målen. Om nej, beskriv varför anslaget inte har bidragit till att nå målen.

[Klicka här för att ange text.](#)

5.2 Beskriv hur hänsyn till ekonomisk, social (inklusive jämställdhet och integration) och miljömässig hållbarhet har påverkat regionens beslut om medel till projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.

Den regionala utvecklingsstrategins Det öppna Skåne 2030 (RUS) mål är styrande för regionala utvecklingsnämndens mål och budget. I RUS:en har de olika hållbarhetsaspekterna integrerats. Nämndens framtagna prioriteringar (mål) är baserade på RUS:en varför besluten är hållbarhetsförankrade. Inför varje insats och beslut används dessutom effektlogik som verktyg där hållbarhetsaspekterna beaktas i effektkedjan. De statliga medlens inriktning beslutas av nämnden och undergår samma process.

5.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats och påverkat beslut om medel.

Det finns en stor efterfrågan på företagsstödjande insatser från hela Skåne. Flera stöd-mottagare, som de företagsstödjande organisationerna, har regionala uppdrag varför dessa stöd kommer hela Skåne till gagn. Näringslivsstrukturen ser olika ut i olika delar av Skåne med störst antal företag i västra delen, men det arbetas aktivt med god spridning och tillgänglighet.

6. Analys, uppföljning och utvärdering

6.1 Beskriv hur ni har tagit tillvara erfarenheter och kunskaper från analyser, uppföljningar och utvärderingar i det regionala utvecklingsarbetet.

Den årliga uppföljningen Hur har det gått i Skåne? stod i centrum för Skånes utvecklingsdag i april 2024 med ca 300 deltagare. På utvecklingsdagen genomfördes dialogpass utifrån såväl rapporten som arbetet med att se över den regionala utvecklingsstrategin.

Region Skåne tar årligen fram en befolkningsprognos för de kommande tio åren. Denna prognos är uppdelad efter ålder, kön och kommun. Prognosen presenteras i flera

sammanhang. I juni 2024 användes befolkningsprognosen som underlag för en diskussion i regionfullmäktige om Region Skånes roll som regionalt utvecklingsansvarig med fokus på bland annat de olika förutsättningar som råder för den västra och östra regiondelen.

På bostadsområdet släpper Region Skåne årligen sedan 2018 rapporten "Modell för bostadsefterfrågan" som analyserar olika bostadsformers köpkraftiga efterfrågan. Resultaten redovisas per kommun och bidrar, tillsammans med Länsstyrelsen Skånes Bostadsmarknadsanalys, med underlag för kommunernas arbete med bostadsförsörjning.

På energiområdet sker regelbundna analyser av energiläget i Skåne och kontinuerliga effektprognoser. Materialet används inom Region Skånes arbete för energiomställning och utökad energiproduktion genom exempelvis Skånes Effektkommission.

Inom området folkhälsa genomfördes Folkhälsoenkät Barn och unga i Skåne 2024 vilken tillhandahåller regional och kommunal statistik om barn och ungas hälsa och livsvillkor. 32 000 elever i 562 skånska skolor i årskurs 6, årskurs 9, och gymnasiets årskurs 2 deltog i studien. Materialet används som underlag för prioriteringar och insatser i Skåne.

Analyser har även genomförts gällande Skånes kompetensförsörjning i närtid och längre fram. Två huvudsakliga rapporter har producerats under 2024. Den första är utvecklingen av korttidsprognoser för arbetsmarknadens kompetensbehov, som kompletterar den längre regionala arbetsmarknads- och utbildningsprognosen som löper till 2035. Den andra är en uppföljning av folkhögskolestudenters studieresultat och deras arbetsmarknadsanknytning efter avslutade studier, som genomfördes i samarbete med Sveriges Folkhögskolor och har presenterats i flera externa forum.

6.2 Beskriv hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.

Region Skåne genomför återkommande analyser om kompetensförsörjning, näringsliv, arbetsmarknad och bostadsförsörjning ur perspektiven ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet. Vidare genomförs flera projekt inom området energiomställning, som är en central del av Region Skånes arbete med miljömässig hållbarhet. Under hösten 2024 startade ett arbete med att utöka antalet miljö- och hållbarhetsrelaterade indikatorer i den årliga uppföljningen av det regionala utvecklingsarbetet, "Hur har det gått i Skåne?".

6.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.

I den mån det är möjligt redovisas all statistik på kommunal eller delregional nivå, beroende på analysområdet och rapportens krav. Analyser som exempelvis rör näringsliv och arbetsmarknad, kompetensförsörjning och bostadsförsörjning tar alla hänsyn till varierade förutsättningar och funktionella samband utifrån ett territoriellt perspektiv. I den årliga uppföljningen av regionala utvecklingsarbetet, "Hur har det gått i Skåne?", redovisas trender antingen på kommunal nivå eller på regional nivå, där Skåne län jämförs med Västra Götalands län, Stockholms län, och riket.

Som ett exempel på löpande arbete utifrån ett kommunalt perspektiv kan nämnas Kommunrapporterna. Dessa samlar för alla 33 kommuner i Skåne en bred mängd indikatorer gällande arbetsmarknad och näringsliv för att bistå kommunerna med underlag för deras arbete.

Territoriella och geografiska egenskaper bortom administrativa kommun- eller regiongränser tas också i beaktande i flera analyser. Enheten för samhällsanalys är Region Skånes centrala funktion för GIS-analys och metodstöd, och agerar i denna roll både för att stödja andra enheters GIS-arbete och för att genomföra egna analyser.

Region Skåne är vidare medlem i både Greater Copenhagen och Öresundsinstitutet, och genomför likt dem analyser ur ett gränsregionalt perspektiv. Region Skåne står som värd för Öresundsdatan i samarbete med Danmarks Statistik och SCB, som samlar jämförbar statistik i områden som befolkning, arbetsmarknad och gränspendling. Ett arbete pågår för närvarande med att gallra innehållet i Öresundsdatan för att göra materialet mer aktuellt och lättillgängligt.

Under 2024 har Region Skåne publicerat två rapporter på området: rapporten "Öresund sedan år 2000: Utveckling och trender sedan Öresundsbronns öppnande" som publicerades i april 2024, samt i maj 2024 en sammanfattning av antalet Öresundspendlare under 2022 baserat på den senaste tillgängliga data.

Sedan oktober deltar analytiker från Region Skåne vidare i referensgruppen för Nordic Mobility II, ett projekt som drivs av de nordiska statistikbyråerna för att undersöka hur statistik om gränsöverskridande pendling kan utvecklas vidare. Projektet följer efter ett förprojekt under 2023 och diskussionerna kommer att fortsätta under 2025.